

Fitxa de l'Assignatura

1. IDENTIFICACIÓ:

Nom de l'assignatura: (A)-Intervenció logopèdica en el desenvolupament i els trastorns del llenguatge: intervenció escolar i social / 50014 (B)-Repercussions de la patologia del llenguatge sobre la personalitat
Codi: 50014 (A i B)
Professorat: (A)- Neus Colomer i Àngels Mies (B)-Francesc Cuxart
Titulació: Diplomatura de Logopèdia
Tipologia d'assignatura (obligatòria, troncal, optativa, etc). (A) Obligatòria (B)-Optativa
Crèdits (ECTS) 4,5 (A), 6 (B)
Període en que s'imparteix (anual, semestral): Semestral
Departament (A)- Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació. (A) i (B)- Psicologia clínica i de la salut
Idioma en que s'imparteix: Català
Grup: 10
Curs acadèmic: 2007-2008

*El coordinador/a adaptarà els ítems segons la seva titulació.

2. CONTEXTUALITZACIÓ DE L'ASSIGNATURA:

<i>Aspectes a tenir en compte...</i> (A) Aquesta assignatura parteix d'uns coneixements previs de l'alumnat adquirits en d'altres assignatures, a les quals s'han descrit els diferents trastorns i se n'han donat les bases pel diagnòstic, l'avaluació i la intervenció individualitzada (B) Fonamentalment, aquesta assignatura es relaciona amb les de la titulació referides al desenvolupament psicològic, el desenvolupament i adquisició del llenguatge, i els trastorns del llenguatge, la comunicació i l'audició. Per aquest motiu, és important que els alumnes que cursin aquesta assignatura tinguin coneixements bàsics del desenvolupament psicològic i del llenguatge, i de les principals alteracions del llenguatge i la comunicació.

3. OBJECTIUS FORMATIUS DE L'ASSIGNATURA:

Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

(A) i (B)

- o Comprendre coneixements més avançats
- o Aplicar als coneixements i saber argumentar-los
- o Emetre un judici crític
- o Comunicar informacions relacionades amb el contingut als seus iguals, supervisors i clients
- o Desenvolupar les seves habilitats d'aprenentatge en estudis posteriors de manera autònoma

4. COMPETÈNCIES DE L'ASSIGNATURA:

- o **Específiques i transversals**

Relació de les competències específiques: coneixements, habilitats (saber i saber fer) que s'esperen dels estudiants	Relació de les competències transversals: treball en equip, comunicació, resolució de problemes, etc.
(A) -Identificar les necessitats comunicatives dels diferents trastorns del llenguatge que es troben en el si de la integració familiar, escolar, social i laboral de persones afectades per un trastorn del llenguatge. -Conèixer les principals característiques dels contextos socialitzadors -Aprofundir en diferents estratègies d'intervenció per a optimitzar el procés d'integració en els àmbits familiar, escolar, social i laboral -Analitzar l'actuació i funció de la logopeda en els diferents àmbits d'actuació pel que fa a l'assessorament i la intervenció en el llenguatge -Conèixer les diferents lleis d'integració.	(A) (B) -Saber abordar els trastorns del llenguatge i la corresponent psicopatologia associada, des d'una perspectiva logopèdica, dins un equip pluridisciplinar. - Saber derivar adequadament els casos de trastorns del llenguatge amb psicopatologia associada.

(B) - Conèixer les interrelacions generals entre trastorns del llenguatge i psicopatologia. - Conèixer les psicopatologies més freqüents derivades dels diferents trastorns del llenguatge. - Conèixer els símptomes primaris (fonamentals) i secundaris (associats) de les psicopatologies associades als trastorns del llenguatge. - Saber diferenciar (diagnòstic diferencial) les patologies més freqüents derivades dels trastorns del llenguatge. - Conèixer els aspectes fonamentals de l'abordatge pluridisciplinar dels trastorns del llenguatge i les corresponents psicopatologies associades. - Saber dissenyar les línies generals de l'abordatge pluridisciplinar dels trastorns del llenguatge i les corresponents psicopatologies associades.	
--	--

5. BLOCS TEMÀTICS DE L'ASSIGNATURA:

Unitats Didàctiques

(A)

1-L'atenció a la família amb infants amb trastorns del llenguatge

Descripció dels principals aspectes de l'assessorament familiar atenent a les estratègies d'intervenció específiques que proposen els diferents programes d'atenció a la família

1.1. Les etapes d'assumpció del dèficit en l'àmbit familiar

1.2. Els programes d'assessorament a les famílies amb infants amb trastorns del llenguatge

2-La integració escolar

Anàlisi de les característiques de l'entorn educatiu, i dels aspectes que cal tenir presents en l'assessorament per a optimitzar la integració i/o inclusió dels nens i nenes amb dificultats de llenguatge en el marc escolar.

2.1.Itinerari d'escolarització

2.2 Característiques de l'escola integradora

2.3 Les adaptacions Curricular individualitzades

2.4 Les activitats col·lectives a l'aula

3-La integració de la persona adulta

Aprofundir en els aspectes teòrics dels factors psicolingüístics que intervenen en la integració

3.1. Conceptes bàsics

3.2. Marc teòric de la intervenció

4 -Anàlisi i orientació en les famílies d'adults amb trastorns del llenguatge

Analitzar les diferents famílies tipus des del punt de vista de la comunicació que podem trobar i conèixer diferents estratègies i orientacions que es poden donar a les famílies per afavorir la integració del malalt adult dins la vida familiar i social.

4.1. Diferenciació i tipificació de les diferents famílies. Relacions psicosocials i de comunicació.

4.2. Estratègies i recursos de comunicació dins la família.

5- La integració social. Estratègies facilitadores per afavorir la comunicació

Conèixer els recursos que tenim al nostre abast dins la xarxa social pública, privada i associativa.

5.1. Activitats i recursos afavoridors de la integració social.

5.2. Estratègies i alternatives comunicatives dins els col·lectius socials.

6- La integració laboral. La funció dels/les logopedes en la inserció laboral

Conèixer les diferents sortides d'integració laboral segons el grau afectació dels diferents trastorns. Introduir els diferents nivells de col·laboració entre els professionals que actuen en aquest àmbit. Conèixer estratègies, eines avaluatives i recursos legals per adequar el context laboral a les necessitats comunicatives dels malalts.

6.1. La integració laboral. Marc legislatiu. Eines avaluatives. Opcions i sortides laborals de les persones malaltes.

6.2. Professionals que intervenen en el món laboral i relacions amb el/la logopeda.

6.3. Estratègies i alternatives comunicatives dins els col·lectius laborals.

(B)

1. Trastorns de la parla i el llenguatge, i psicopatologia. Relació entre les alteracions del desenvolupament de la parla i el llenguatge, i el desenvolupament de les altres àrees

evolutives.

1.1. *Introducció*

1.2. *Trastorns de la parla i el llenguatge i desenvolupament afectiu*

1.3. *Trastorns de la parla i el llenguatge i desenvolupament social*

2. Trastorns específics de la parla i el llenguatge i psicopatologia. Descripció de les psicopatologies més freqüents en els diferents trastorns de la parla i el llenguatge. Abordatge pluridisciplinari d'aquests quadres.

2.1. *Trastorns específics del llenguatge*

2.2. *Trastorns de la parla*

2.3. *Trastorns de la fluïdesa*

2.4. *Trastorns de la veu*

2.5. *Mutisme selectiu*

2.6. *Trastorns auditius*

6. METODOLOGIES DOCENTS D'ENSENYAMENT – APRENENTATGE

Tipus de metodologia emprada:

(A) ☒ Classe magistral

☒ Lectures comentades

☒ Rol playing

☒ Pràctiques d'aula

La metodologia proposada ens permet aprofundir en els coneixements que a tercer curs ha d'haver adquirit el grup a la vegada que ens permetrà integrar-los amb els nous continguts, en el marc d'una perspectiva aplicada.

(B) ☒ Classe magistral

☒ Pràctiques d'aula

La metodologia utilitzada és la més adient si tenim en compte els coneixements previs dels alumnes respecte dels continguts de l'assignatura (el que justifica les classes magistrals), i el caràcter molt aplicat de la titulació, que requereix treballar l'aplicació pràctica dels coneixements teòrics adquirits.

7. TEMPORALITZACIÓ DEDICACIÓ DOCENT

- o Realitzar una taula mostrant: nº setmana, tema que es treballarà en aquella setmana, la metodologia que s'utilitzarà i les hores que es destinaran.

SETMANA	TEMA	MÈTODE	HORES
1	Tema 1:	Classe Magistral	3 hores

- o Realitzar una taula de distribució horària per metodologia.

	Hores dedicació alumne	% sobre el total
Docència aula		
Tutories presencials (acreditatives)		

8. SISTEMA D'AVUACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Anotar la tipologia d'avaluació (A) Final (B) Final
Anotar el percentatge de l'avaluació de les activitats. (A) Modalitats d'avaluació 1) Modalitat d'examen final : Prova objectiva d'elecció múltiple teoria:50% Prova objectiva d'elecció múltiple pràctiques: 50% Les dues parts han d'estar aprovades per fer promig 2) Modalitat examen + exposició treball optatiu: Promig examen de teoria i pràctiques: 90% Treball i exposició: 10% En ambdues modalitats els informes de pràctiques ponderaran la nota de pràctiques sempre i quan l'examen estigui aprovat.

Anotar els diferents indicadors que es tindran en compte per superar l'assignatura.

(A)

- **Mostrar coneixement sobre les característiques dels diferents entorns socialitzadors.**
- **Conèixer els principals aspectes de l'assessorament per a la integració en l'àmbit escolar, familiar, social i laboral**
- **Aplicar a casos pràctics els continguts sobre l'assessorament per a la integració**

(B)

- **Sap exposar les línies generals de les interrelacions entre trastorns del llenguatge i psicopatologia**
- **Pot descriure les característiques clíniques de les psicopatologies associades als diferents trastorns del llenguatge, així com les diferències entre elles.**
- **Sap elaborar un disseny global de l'abordatge pluridisciplinar dels diferents trastorns del llenguatge i les corresponents psicopatologies associades.**

Indicar quins instruments s'utilitzaran per dur a terme l'avaluació

(A) Examen final objectiu d'elecció múltiple

Lliurament d' informes de pràctiques

Treball optatiu

Exposició del treball

(B) Examen tipus test

9. BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

(A)

Acosta, V. (1999) *Dificultades del lenguaje en ambientes educativos*. Masson

Acosta, V. (2004) Las prácticas educativas ante las dificultades del lenguaje. Una propuesta desde la acción. Ars Médica.

Generalitat de Catalunya (2003) *L'ús del llenguatge a l'escola Propostes d'intervenció per a l'alumnat amb dificultats de comunicació i llenguatge*. Departament d'Ensenyament. Servei de Difusió i Publicacions. Barcelona

Gradillas, V. (1998) *La familia del enfermo mental*. Barcelona. Díaz de Santos

Juárez, A. i Monfort, M. (1989) *Estimulación del lenguaje oral. Un modelo interactivo para niños con dificultades*. Ed. Santillana

Klein, J. (2000) *Ayudar a las personas con discapacidad a vivir en un hogar propio* FCSD,200

Mace,N. & Rabins,P (1995) *El día de 36 horas* Editorial Eumo

Marchesi, A., Coll, C. i Palacios, J. (1995) *Desarrollo psicológico y educación*. Vol. III Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar. Alianza Psicología. Madrid

Pallisera Díaz, M. (1996) *Transición a la edad adulta y vida activa de las personas con discapacidad psíquica*. Barcelona: EUB.

Puyuelo, M.; Rondal,J.A. i altres (2003) **Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje**

Sacks,O. (1998) *El hombre que confundió a su mujer por un sombrero* Muchnyk, editores S.A.

Sanchez, M. (1999) *Aprenent i ensenyant a parlar* Pagès editors

Vila,I. (1998) **Familia, Escuela y comunidad** Hersori Editorial. Barcelona

(B)

- Buendía, J. (Edit.) (1996) *Psicopatología en niños y adolescentes*. Madrid. Piràmide.
- Caballo, V y Simón, M.A. (Edit.) (2005) *Manual de psicología clínica infantil y del adolescente. Trastornos específicos*. Madrid. Piràmide.
- Caballo, V y Simón, M.A. (Edit.) (2005) *Manual de psicología clínica infantil y del adolescente. Trastornos generales*. Madrid. Piràmide.
- Domènech, E. (Edit.) (1995) *Actualizaciones en psicopatología infantil*. Barcelona. PPU.
- Domènech, E. (Edit.) (1998) *Actualizaciones en psicopatología infantil II*. Bellaterra. Servei de Publicacions de la UAB.
- Jané, M.C. (2001) *Llenguatge i psicopatologia de la infantesa i l'adolescència*. Bellaterra. Servei de Publicacions de la UAB. (Col·lecció Materials)
- Mardomingo M.J. (1994) *Psiquiatria del niño y del adolescente*. Madrid. Díaz de Santos.
- Rodríguez, J. (1995) *Psicopatología del niño y del adolescente. Tomos I y II*. Sevilla. Publicaciones de la Universidad de Sevilla.

Bibliografia complementària

(A) i (B) Es lliurarà durant el curs

Titulació: Diplomatura de Logopèdia Assignatura: Repercussions de la patologia del llenguatge sobre la personalitat Codi: 50014 (B) Curs: 2007-2008 Tipus: Optativa Objectius: Conèixer les psicopatologies més freqüents derivades dels trastorns de la parla i el llenguatge Crèdits ECTS: 6						
Continguts per blocs temàtics	Indicadors de competències que es desenvolupen	Tipus d'activitats docents (1) 1,2,3,4,5,6,7	Hores		Activitat d'avaluació (2) 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	Ponderació respecte el valor final %
			Prof.	Alumne.		
BLOC A L'atenció a la família amb infants amb trastorns del llenguatge	-Identificar les necessitats comunicatives dels diferents trastorns del llenguatge que es troben en el si de la integració familiar, escolar, social i laboral de persones afectades per un trastorn del llenguatge. -Conèixer les principals característiques dels contextos socialitzadors, Conèixer les diferents	1,2,3,6,7	Bloc A + B 7 T+7P	Bloc A+B 7T+7P	5, 6,8,	25%
BLOC B: La integració escolar						
BLOC C: La integració de la persona adulta			Bloc C+D+E+F 7T+7P	Bloc C+D+E+F 7T+7P		12,5%
BLOC D: Anàlisi i orientació en les famílies d'adults amb trastorns del llenguatge						

BLOC E: La integració social. Estratègies facilitadores per afavorir la comunicació	lleis d'integració. Conèixer diferents eines d'avaluació i valoració i els recursos laborals que ofereix a c t u a l m e n t l'administració pública.				12,5%
BLOC F: La integració laboral. La funció dels/les logopedes en la inserció laboral	-Aprofundir en diferents e s t r a t è g i e s d'intervenció per a optimitzar el procés d'integració en els àmbits familiar, escolar, social i laboral -Analitzar l'actuació i funció de la logopeda en els diferents àmbits d'actuació pel que fa a l'assessorament i la intervenció en el l l e n g u a t g e				12,5%

(B) Trastorns de la parla i el llenguatge, i psicopatologia	- Considerar la importància del treball interdisciplinari i la seva influència en la intervenció logopèdica.- -Actuar de manera autònoma i reflexiva sobre la seva pròpia a c t i v i t a t . -Desenvolupar estratègies de treball en equip -Aprendre a relacionar els coneixements teòrics amb les evidències empíriques.- -Ser capaç d'elaborar informes d'anàlisi de casos pràctics. -Fomentar la recerca de documentació t e l e m à t i c a .	(B)- 1,2	(B) – 15	(B) - 9	(B) - 8	
--	---	-----------------	-----------------	----------------	----------------	--

						(B) - 20%
(B) -Trastorns específics de la parla i el llenguatge i psicopatologia	- Pot descriure de les característiques clíniques de les psicopatologies associades als diferents trastorns del llenguatge, així com les	(B) - 1,2	(B) - 60	(B) - 36	(B) - 8	(B) - 80%

	diferències entre elles. - Sap elaborar un disseny global de l'abordatge pluridisciplinar dels trastorns específics del llenguatge i les corresponents psicopatologies					

- (1) Activitats d'aprenentatge possibles:** 1 Directes, 2 Tutelades, 3 Treball de camp, 4 Laboratori, 5 Seminari-Fòrum, 6 Treball autònom, 7 Preparació avaluació.
- (2) Activitats d'avaluació:** 1. Prova/entrevista diagnòstica inicial, 2. Informe de progrés, 3. Proves, exercicis, problemes, de procés, 4. Autoavaluació de l'alumne (individual, en grup) de procés, segons pauta, 5. Observacions de procés segons pauta, 6. Valoració final d'informes, treballs, projectes, etc., (individual, o en grup), 7. Proves finals (escrites, orals, ...) , 8. Proves finals d'opció múltiple, 9. Portfolio alumne, Memòria, 10. Autoavaluació de l'alumne final.